Gemeente Rotterdam

Onderwerp:
Toegezegde brief vlagprotocol

Postadres: Postbus 1024
3000 BA Rotterdam
Internet: rotterdam.nl

Van: Burgemeester

Ons kenmerk: 17bb6271
Datum: 7 juli 2017

Retouradres: Postbus 1024, 3000 BA Rotterdam

Commissie VOF

Geachte commissieleden,

Op donderdag 16 februari jl. debatteerde u over de beantwoording van de vragen die op 13 januari jl. gesteld zijn door de heren N. El Ouali (NIDA Rotterdam), L.P.M. de Kleijn (SP), A. Bonte (GroenLinks) en M. Heijmen (PvdA) inzake het vlaggenbeleid. De beantwoording van de vragen gaf de uitgangspunten weer zoals de Gemeente Rotterdam die tot nu toe hanteert bij het besluit om een vlag van een andere natie halfstok te hangen. U heeft gevraagd om, gegeven hetgeen er tijdens het debat van 16 februari gezegd en gesteld is en in ogenschouw nemend wat er in G4-verband gebruikelijk is, te komen met een richting van handelen voor de toekomst.

Sinds 7 januari 2015, toen de wereld werd opgeschrikt door de aanslag bij Charlie Hebdo en er overal tekenen van solidariteit verschenen met als symbool de Franse vlag, is in Rotterdam het gebruik ontstaan om bij terreuraanslagen ons medeleven te tonen door het, halfstok, voeren van de vlag van het getroffen land. Zo voerden we later in 2015 opnieuw de Franse vlag voor de aanslagen in de Parijse binnenstad (waaronder het theater Bataclan), voerden we in 2016 de Belgische vlag (aanslagen Zaventem), de Duitse vlag (aanslagen Berlijnse kerstmarkt), de Turkse vlag (aanslag in Istanbul), de regenboogvlag (aanslag homo-uitgaansgelegenheid in Orlando) en de Franse vlag voor de aanslag op de promenade in Nice. Helaas is ook in dit jaar al meerdere keren de vlag van een natie in Rotterdam halfstok gehangen om achtereenvolgens sympathie te betuigen met Turkije (aanslag nachtclub Istanbul), Israël (aanslag in Oost-Jeruzalem), Canada (aanslagen moskee), Groot-Brittannië (aanslag in Londen), Rusland (aanslag metro Sint Petersburg), Zweden (aanslag winkelgebied Stockholm) en Egypte (diverse aanslagen kerken).

Na Charlie Hebdo is er op deze manier in de afgelopen twee jaar een praktijk van handelen ontstaan in Rotterdam. Alle partijen benadrukten tijdens het debat dat het halfstok voeren van de vlag van een door terreur getroffen stad of land een waardevol symbool is waarmee Rotterdam medeleven kan tonen met de slachtoffers en hun naasten. Maar de vlag symboliseert meer. Het toont óók medeleven met diegenen in Rotterdam die zich verbonden voelen met dat land of die stad en met de getroffenen aldaar, met hen in de stad die de pijn voelen die elders ook gevoeld wordt. Het betuigen van solidariteit met getroffenen is verweven met onze eigen geschiedenis, zo memoreerde u in het debat. Ook wij hebben immers zware tijden gekend en de internationale solidariteit sterkte ons en heeft ons uiteindelijk bevrijd.

U heeft in het debat duidelijk aangegeven dat iedere schijn van willekeur of politieke motivatie moet worden vermeden bij de beslissing om wel of niet een vlag halfstok te voeren op het Stadhuis. Ook ik heb dit meerdere keren benadrukt. Het tonen van solidariteit en medeleven zijn de leidende principes waardoor wij ons handelen moeten laten leiden. Zodra deze handeling op andere motieven gebaseerd zou zijn, is de symboliek van de vlag als teken van solidariteit failliet.

De tot nu toe gehanteerde uitgangspunten zijn dat we de vlag van een andere natie halfstok voeren bij een terreuraanslag met (veel) burgerslachtoffers in een land of stad waarmee wij als stad Rotterdam ons verbonden voelen en dat niet betrokken is in een conflict of oorlogssituatie. Dit antwoordde ik reeds in de brief van 24 januari jl. Tijdens het debat is mij gebleken dat deze duiding voor meerdere interpretaties vatbaar is. Ik verduidelijkte dat ik met het woord *conflict* vooral *gevechtshandelingen* bedoelde; we betuigen medeleven wanneer er onschuldige slachtoffers vallen die niet betrokken waren bij gevechtshandelingen. We maken dit voorbehoud om te voorkomen dat we ongewild partij kiezen in een conflict elders in de wereld of dat één van de bij een conflict betrokken partijen het signaal van Rotterdam oneigenlijk gebruikt om er eenzijdig profijt uit te trekken.

In het debat is ook de vraag aan de orde gekomen hoe andere gemeenten in Nederland, en de G4 in het bijzonder, omgaan met dit vraagstuk. Dit laat een consequent beeld zien: vrijwel in alle gevallen is er ook in andere G4-steden uit sympathie met een getroffen land gevlagd op dagen dat we dat in Rotterdam deden. Het landelijke vlagprotocol voorziet niet in 'vlaggen uit medeleven'. Vandaar dat gemeenten na de aanslag bij Charlie Hebdo zelf een lijn ontwikkeld hebben, net als wij dat in Rotterdam gedaan hebben.

Uit ambtelijk overleg blijkt dat er nauwelijks verschillen zijn in hoe er wordt omgegaan met het vlaggen om medeleven te tonen bij terreuraanslagen op burgers elders in de wereld. Het voornaamste verschil is niet zozeer óf er door middel van vlaggen medeleven getoond wordt met een getroffen land, maar welke vlag(gen) halfstok gehangen wordt. In Rotterdam voert men (halfstok) de vlag van het getroffen land. Dit oogst bij de door terreur getroffen landen veel waardering. Men ervaart het feit dat er in Rotterdam hún vlag halfstok gevoerd wordt, daadwerkelijk als steun, precies zoals het bedoeld is. In de andere steden voert men de vlaggen die normaal gesproken op het stadhuis hangen, halfstok; in Den Haag is dat uitsluitend de gemeentevlag, in Amsterdam en Utrecht betreffen dat de Nederlandse, de gemeentelijke en de Europese vlag. Uit het gevoerde overleg blijkt dat er voor alsnog geen noodzaak gevoeld wordt om hierin wijzigingen aan te brengen; men hecht meer waarde aan het feit dat we op één lijn zitten wannéér we vlaggen, dan hóé er gevlagd wordt.

U heeft mij gevraagd om in een brief de richting van handelen weer te geven die ik in de toekomst zal hanteren om solidariteit te tonen bij terreuraanslagen. Gehoord hebbende hetgeen er op 16 februari jl. door u naar voren is gebracht, aangevuld met de ervaringen die wij hebben opgedaan in de afgelopen twee jaar, zou ik voor een zekere analogie willen kiezen met het eerdere handelen. We tonen solidariteit met een land dat is opgeschrikt door een terreuraanslag waarbij (veel) onschuldige burgerslachtoffers gevallen zijn en waarmee Rotterdam nauwe banden heeft. Door het halfstok voeren van de vlag van dat land tonen we ons medeleven met de slachtoffers dáár én aan de Rotterdammers die hun pijn ook voelen.

Mede om te voorkomen dat we ongewild partij kiezen in een conflict dat elders in de wereld woedt, doen we dit niét indien er in het betreffende land sprake is van een (burger)oorlog of als de slachtoffers betrokken waren bij gevechtshandelingen. Of er sprake is van een (burger)oorlogssituatie naar internationaal recht, zullen we in voorkomende gevallen toetsen aan het beleid van de Nederlandse regering. Immers: Rotterdam heeft geen zelfstandig buitenlands beleid. De hierboven genoemde uitgangspunten leidden in het overgrote deel van de keren dat we uit sympathie gevlagd hebben niet tot discussie in de samenleving en bovendien is het consistent met hetgeen in de G4 gebruikelijk is gebleken.

Ik vraag u de ruimte om te handelen binnen een zekere discretionaire bevoegdheid. In een heel enkel geval, in de afgelopen twee jaar één keer, kan dit leiden tot discussie. Toch verdient deze variant in mijn ogen de voorkeur boven pogingen om hiervoor een protocol op te stellen waarop zich weer uitzonderingen zullen voordoen. Rond het vlaggenbeleid is reeds eerder in het presidium geconstateerd en tijdens het debat opnieuw door de meeste partijen in de Raad bevestigd, dat dit onderwerp zich moeilijk laat vangen in een strikt protocol. Ik zou daarom willen voorstellen om vast te houden aan de praktijk die we met elkaar hebben ontwikkeld in de afgelopen jaren en om in individuele gevallen te handelen conform hierboven is beschreven.
Graag verneem ik of u kunt instemmen met de bovenbeschreven uitgangspunten.

Met vriendelijke groet,

A. Aboutaleb
Burgemeester